

УДК 614.2:314.4:616-053.2(477)(4)

С.В. Дудник

Порівняльна характеристика і сучасні тенденції рівня дитячої смертності в Україні, державах Європейського регіону та країнах пострадянського простору

ДУ «Український інститут стратегічних досліджень Міністерства охорони здоров'я України», м. Київ, Україна

Мета – вивчити, проаналізувати, надати порівняльну характеристику та визначити тенденції рівня малюкової смертності та смертності дітей у віці до п'яти років життя в Україні та країнах Європейського регіону, країнах пострадянського простору за період 2000–2016 рр.

Матеріали та методи. Дослідження проведено на підставі бази даних Всесвітньої організації охорони здоров'я за період 2000–2016 рр. Використано такі методи: аналітичний, статистичний, порівняльний аналіз, системний підхід.

Результати та висновки. У ході дослідження визначено сучасні тенденції рівня малюкової смертності та смертності дітей у віці до п'яти років життя в Україні, країнах Європейського регіону та країнах пострадянського простору. За результатами порівняльного аналізу та існуючих прогнозних даних встановлено необхідність щодо укріплення систем охорони здоров'я в ряді європейських країн, у тому числі в Україні, з метою попередження та зниження дитячої смертності.

Ключові слова: рівень дитячої смертності, малюкова смертність, смертність дітей у віці до п'яти років життя, тенденції дитячої смертності.

Вступ

Незмінним індикатором рівня і якості життя, стану здоров'я населення, своєчасності, доступності, адекватності медичної допомоги виступає рівень дитячої смертності, особливо це стосується показників малюкової смертності та смертності дітей у віці до п'яти років життя. На тлі більшості країн європейського регіону, зокрема провідних європейських держав, рівень дитячої смертності в Україні залишається достатньо високим і перевищує загальноєвропейський більш ніж у 2 рази, і це у той час, коли у цивілізованих державах питання щодо охорони здоров'я матерів, новонароджених, дітей та підлітків займає центральне місце, тому що благополуччя у вищезазначених питаннях є основою для отримання здорових майбутніх поколінь.

За даними ВООЗ, у 2015 р. у світі зареєстровано близько 6 мільйонів випадків смерті серед дітей у віці до п'яти років, більш ніж половина з яких – це випадки смерті дітей раннього віку, які можна було лікувати або попередити при наявності доступу до простих та доступних по вартості заходів. Три чверті всіх випадків смерті новонароджених відбуваються протягом першого тижня життя, до двох третин випадків смерті новонароджених можна запобігти шляхом використання відомих ефективних заходів охорони здоров'я при пологах і протягом першого тижня життя. Більшість випадків смерті в неонатальний період відбувається в результаті передчасних пологів, інтранатальних ускладнень (асфіксії дитини при народженні або відсутності дихання при народженні) і інфекцій. Основними причинами смерті дітей протягом перших п'яти років життя після закінчення неонатального періоду

є пневмонія, діарея і малярія та недостатність харчування, що лежить в основі близько 45% всіх випадків смерті дітей і підсилює вразливість дітей перед важкими хворобами.

Рівень дитячої смертності в Європейському регіоні характеризується помітною регіональною диференціацією: можна відзначити, що більш розвинені країни з кращими економічними і соціальними умовами для матерів і новонароджених, а також ефективною системою охорони здоров'я мають помітно менші показники дитячих втрат, а саме найнижчі показники малюкової смертності зареєстровані у країнах Північної Європи (де показник не перевищує 5 в розрахунку на 1000 народжених живими), а найвищі – зосереджені в країнах Центральної Європи (за винятком Чехії та Словенії). Тому у протидії високому рівню дитячої смертності, особливо важливим є вивчення даних щодо рівнів дитячої смертності за кожною з країн та здійснення їх порівняльного аналізу із визначенням провідного досвіду тих країн, які ефективно протидіють дитячим втратам та можливим наступним адаптуванням та запровадженням кращого досвіду [1, 3–7].

Мета роботи – вивчити, проаналізувати, надати порівняльну характеристику та визначити тенденції рівня малюкової смертності та смертності дітей у віці до п'яти років життя в Україні та країнах Європейського регіону, країнах пострадянського простору за період 2000–2016 рр.

Матеріали та методи

Дослідження проведено на підставі даних Баз даних Всесвітньої організації охорони здоров'я за період

2000–2016 рр. Використано такі методи: аналітичний, статистичний, порівняльний аналіз, системний підхід.

Результати дослідження та їх обговорення

Протягом останніх десятиліть, починаючи з 1990-х років досягнуто глобальний прогрес щодо скорочення рівня дитячої смертності. За даними ВООЗ, число випадків смерті дітей у віці до п'яти років у всьому світі зменшилося з 12,7 (12,6–13,0) млн у 1990 р. до 5,9 (5,7–6,4) млн у 2015 р. – це означає, що щодня відбувається 16 тис. випадків смерті в порівнянні з 35 тис. випадків у 1990 році. З 1990 р. глобальний коефіцієнт смертності дітей у віці до п'яти років знизився на 53% – з 91 (89–92) випадки смерті на 1000 живонароджених у 1990 р. до 43 (41–46) в 2015 році. У цілому, прогрес в скороченні смертності дітей у віці до п'яти років у світі прискорюється. Значне скорочення смертності дітей у віці до п'яти років з 2000 р. дозволило запобігти смерті 48 млн дітей у віці до п'яти років [1, 6–8].

За період дослідження (2000–2015 рр.) рівень смертності дітей у віці до п'яти років в Україні знизився на 51,4% (у 2,1 разу) з 18,5‰ у 2000 р. до 9,0‰ у 2015 р., але за даним показником залишається одним із найбільшим як у європейському регіоні в цілому, так і

зокрема серед країн Євросоюзу, де за підсумками 2015 р. її випереджають Румунія (11,1‰), Болгарія (10,4‰) і Туреччина, як країна, що частково розташована у південно-східній Європі (13,5‰). У 2015 р. нижчий за середній показник Євросоюзу смертності дітей у віці до п'яти років (4,0‰) зафіксовано у 18 країнах, а саме у Австрії (3,5‰), Чехії (3,4‰), Данії (2,9‰), Фінляндії (2,3‰), Німеччині (3,7‰), Ісландії (2,0‰), Ірландії (3,6‰), Ізраїль (4,0‰), Італія (3,5‰), Люксембург (1,9‰), Монако (3,5‰), Нідерланди (3,8‰), Норвегія (2,6‰), Португалія (3,6‰), Сан-Марино (2,9‰), Словенія (2,6‰), Швеція (3,0‰), Швейцарія (3,3‰). Слід зазначити, що у переважній більшості європейських країн, рівень смертності дітей у віці до п'яти років життя ще у 2000 р. був нижчим за нинішній український, тобто показник 2015 року. Найбільше зниження рівня дитячої смертності за аналізований період відбулось у Болгарії (на 50,4%), Ісландії (на 50%), Португалії (на 50%), Румунії (на 58,7%), Словенії (на 52,7%), Туреччині (на 65,9%), Люксембурзі (на 60,4%). В цілому, зниження рівня дитячої смертності протягом 2000–2015 рр. відбувався у межах 40–60%. Найменші рівні смертності дітей у віці до п'яти років спостерігаються у Люксембургу (1,9‰), Ісландії (2,0‰), Фінляндії (2,3‰), Норвегії та Словенії (2,6‰), Данії та Сан-Марино (2,9‰) (табл. 1).

Таблиця 1

Рівень дитячої смертності у віці до п'яти років у європейських країнах (на 1000 народжених живими (‰) за даними бази ВООЗ*)

Країна	2000	2005	2010	2015	2015/2000
Австрія	5,5	4,9	4,4	3,5	-36,4
Бельгія	5,8	5,0	4,5	4,1	-29,3
Болгарія	21,0	15,9	13,0	10,4	-50,4
Боснія та Герцеговина	9,2	8,3	7,4	5,4	-41,3
Великобританія	6,6	6,0	5,2	4,2	-36,4
Греція	7,8	5,5	4,7	4,6	-41,0
Данія	5,6	4,9	4,0	2,9	-48,2
Ізраїль	6,9	5,6	4,6	4,0	-42,0
Ірландія	7,1	5,2	4,2	3,6	-49,3
Ісландія	4,0	3,1	2,4	2,0	-50,0
Іспанія	6,5	5,7	4,6	4,1	-36,9
Італія	5,5	4,4	4,0	3,5	-36,4
Люксембург	4,8	3,5	2,4	1,9	-60,4
Монако	5,2	4,5	4,0	3,5	-32,3
Нідерланди	6,2	5,4	4,4	3,8	-38,7
Німеччина	5,4	4,7	4,2	3,7	-31,5
Норвегія	4,9	4,0	3,2	2,6	-46,9
Польща	9,3	7,6	5,8	5,2	-44,1
Португалія	7,2	4,7	3,9	3,6	-50,0
Румунія	26,9	20,9	13,9	11,1	-58,7
Сан-Марино	5,5	4,2	3,5	2,9	-47,3
Сербія	12,6	8,9	7,6	6,7	-46,8
Словаччина	11,7	9,9	8,4	7,3	-37,6

Продовження таблиці 1

Словенія	5,5	4,3	33	2,6	-52,7
Туреччина	39,6	27,7	19,1	13,5	-65,9
Угорщина	11,2	8,3	6,6	5,9	-47,3
Фінляндія	4,3	3,8	3,0	2,3	-46,5
Франція	5,4	4,6	4,3	4,3	-20,4
Хорватія	8,3	6,8	5,4	4,3	-48,2
Чехія	6,6	5,2	4,1	3,4	-48,5
Швейцарія	5,6	5,1	4,5	3,3	-41,1
Швеція	4,1	3,6	3,1	3,0	-26,8

Примітка (тут і далі): * – Source: UNICEF, WHO, World Bank, UN DESA/Population Division Levels and trend in child mortality 2015. UNICEF 2015.

За аналізований період у країнах пострадянського простору також спостерігались тенденції до зниження рівнів дитячої смертності дітей у віці до п'яти років. При цьому, слід зазначити, що ще на початку спостереження (у 2000 р.) у країнах пострадянського простору рівень дитячої смертності був значно вищим за рівень дитячої смертності у країнах європейського регіону у цьому ж році. Протягом 2000–2015 рр. найбільше зниження вищезазначеного показника відбулось у Естонії (на 73,6%), Білорусі (на 67,8%), Грузії (на 66,7%), Казахстані (на 67,7%); найменше зниження спостерігається в

Узбекистані (на 26,2%), Туркменістані (на 37,0%). На даний час у більшості країн пострадянського простору продовжує зберігатися достатньо високий рівень дитячої смертності в порівнянні з аналогічним показником європейського регіону, лише три країни мають рівень дитячої смертності дітей у віці до п'яти років у відповідності до європейського рівня дитячої смертності, а саме: Естонія (2,9%), Білорусь (4,6%), Литва (5,2%). Найвищі показники дитячої смертності мають Туркменістан (51,4%), Таджикистан (44,8%), Узбекистан (39,1%) (табл. 2).

Таблиця 2

Рівень дитячої смертності у віці до п'яти років у країнах пострадянського простору (на 1000 народжених живими (%)) (за даними бази ВООЗ*)

Країна	2000	2005	2010	2015	2015/2000
Азербайджан	74,0	51,7	39,0	31,7	-57,2
Білорусь	14,3	9,4	6,1	4,6	-67,8
Вірменія	30,1	23,4	18,0	14,1	-46,8
Грузія	35,7	24,6	16,6	11,9	-66,7
Естонія	11,0	7,3	4,6	2,9	-73,6
Казахстан	43,6	32,5	21,6	14,1	-67,7
Киргизстан	48,7	39,3	30,0	21,3	-56,3
Латвія	17,2	12,5	9,4	7,9	-54,1
Литва	11,8	9,9	6,7	5,2	-55,9
Молдова	31,3	19,7	17,2	15,8	-59,1
Росія	23,2	16,7	12,0	9,6	-58,6
Таджикистан	93,0	65,2	52,6	44,8	-51,8
Туркменістан	81,6	70,1	60,1	51,4	-37,0
Узбекистан	53,2	54,2	46,1	39,1	-26,5
Україна	18,5	14,5	11,8	9,0	-51,4

За даними ВООЗ, число випадків смерті новонароджених дітей у всьому світі зменшилася з 5,1 (4,9–5,3) мільйона в 1990 р. до 2,7 (2,5–2,9) мільйона у 2015 році. Проте зниження смертності серед новонароджених дітей в 1990–2015 рр. йшло повільніше, ніж серед дітей в постнеонатальний період до п'яти років: 47% в порівнянні з 58% в глобальних масштабах. У 2015 р. протягом першого року життя відбулося близько 4,5 мільйони (75% усіх смертей молодше ніж

п'ять років). Ризик загибелі дитини перед закінченням першого року життя був найвищим у Африканському регіоні ВООЗ (55 на 1000 живонароджених), більш ніж у п'ять разів вище, ніж у Європейському регіоні ВООЗ (10 на 1000 живонароджених).

Протягом 2000–2015 рр. відбулось зниження не тільки рівнів дитячої смертності у віці до п'яти років, як зазначено вище, але і рівнів малюкової смертності в країнах пострадянського простору. На даний час,

показники малюкової смертності країн пострадянського простору також як і смертність дітей до п'яти років залишаються на достатньо високому рівні, лише в Білорусі (3,6%), Естонії (3,8%). Литві (3,8%), сформовано рівні малюкової смертності у межах європейських показників малюкової смертності. Найвищі

рівні малюкової смертності в країнах пострадянського простору зафіксовано у Азербайджані, Казахстані, Киргизстані, Таджикистані, Туркменістані. В Україні рівень малюкової смертності в 2015 р. знизився на 51,3% відносно 2000 р., але значно перевищує аналогічний середньоєвропейський показник (табл. 3).

Таблиця 3

Рівень дитячої смертності першого року життя у країнах пострадянського простору (на 1000 народжених живими (%)) (за даними бази ВООЗ*)

Країна	2000	2005	2010	2015	2016**
Азербайджан	60,6	44,0	33,9	27,9	24,7
Білорусь	11,4	7,4	4,7	3,4	3,6
Вірменія	26,6	20,8	16,1	12,6	13,1
Грузія	31,2	21,9	14,9	10,6	15,6
Естонія	8,8	5,8	3,6	2,3	3,8
Казахстан	37,5	28,6	19,3	12,6	20,3
Киргизстан	41,6	34,2	26,5	19,0	26,8
Латвія	14,5	10,7	8,2	6,9	5,3
Литва	9,6	8,1	5,6	3,3	3,8
Молдова	20,0	16,9	14,7	13,6	12,3
Росія	19,7	14,4	10,3	8,2	6,9
Таджикистан	74,3	54,1	44,7	38,5	32,8
Туркменістан	66,1	57,8	50,4	43,7	35,5
Узбекистан	52,7	45,9	39,6	33,9	18,6
Україна	15,8	12,5	10,1	7,7	8,0

Примітка (тут і далі): ** – попередні дані за 2016 рік.

У країнах Європейського регіону також тривають тенденції до поступового зниження малюкової смертності. Найнижчий рівень малюкової смертності у 2015 р. спостерігаються у Чехії, Данії, Фінляндії, Ісландії, Італії, Люксембургу, Монако, Норвегії, Сан-Марино, Словенії, Швеції. Найвищі рівні сформовано у Туреччині (11,6%), Румунії (9,7%), Болгарії (9,3%). За попередніми даними, показники малюкової смертності у 2016 р. у

більшості країн європейського регіону на відміну від 2015 р. мали тенденцію до зростання, але підкреслимо, що це попередні дані, а саме це стосується Австрії, Бельгії, Боснії та Герцеговини, Хорватії, Данії, Фінляндії, Німеччини, Греції, Ісландії, Ірландії, Ізраїлі, Італії, Люксембургу, Норвегії, Португалії, Сан-Марино, Словенії, Швеції, Швейцарії, Туреччині, Великобританії (табл. 4).

Таблиця 4

Рівень дитячої смертності першого року життя у європейських країнах (на 1000 народжених живими (%)) (за даними бази ВООЗ*)

Країна	2000	2005	2010	2015	2016**
Австрія	4,6	4,0	3,6	2,9	3,4
Бельгія	4,8	4,1	3,6	3,3	3,4
Болгарія	17,9	13,6	11,2	9,3	8,5
Боснія та Герцеговина	7,9	7,1	6,4	5,1	5,6
Велика Британія	5,6	5,1	4,4	3,5	4,3
Греція	6,9	4,8	4,1	3,6	4,6
Данія	4,6	4,1	3,3	2,9	4,0
Ізраїль	5,6	4,5	3,7	3,2	3,5
Ірландія	5,9	4,4	3,5	3,0	3,7
Ісландія	3,1	2,4	1,9	1,4	2,1
Іспанія	5,4	4,8	3,9	3,5	3,3

Продовження таблиці 4

Італія	4,7	3,7	3,4	2,9	3,3
Люксембург	3,9	2,8	1,9	1,5	3,4
Монако	4,2	3,7	3,2	2,8	1,8
Нідерланди	5,1	4,5	3,7	3,2	3,6
Німеччина	4,4	3,9	3,5	3,1	3,4
Норвегія	4,0	3,2	2,6	2,0	2,5
Польща	8,1	6,6	5,0	4,5	4,5
Португалія	5,5	3,7	3,1	3,0	4,4
Румунія	23,2	18,2	12,1	9,7	9,6
Сан-Марино	4,9	3,7	3,1	2,6	4,4
Сербія	10,9	7,7	6,6	5,9	5,9
Словаччина	10,2	8,4	7,0	5,8	5,2
Словенія	4,5	3,5	2,7	2,1	4,0
Туреччина	32,1	23,2	16,4	11,6	18,2
Угорщина	9,7	7,2	5,7	5,3	5,0
Фінляндія	3,5	3,1	2,5	1,9	2,5
Франція	4,4	3,8	3,5	3,5	3,3
Хорватія	7,1	5,8	4,6	3,6	9,5
Чехія	5,6	4,4	3,4	2,8	2,6
Швейцарія	4,6	4,3	3,9	3,4	3,8
Швеція	3,4	3,0	2,5	2,4	2,6

Останнім часом у всьому світі відзначаються тенденції до скорочення рівнів малюкової смертності та смертності дітей у віці до п'яти років, але, за прогнозами ВООЗ, при збереженні нинішніх тенденцій приблизно половина з 69 мільйонів випадків смерті серед дітей у 2016–2030 рр. відбудеться в неонатальний період, частка випадків смерті новонароджених дітей зросте з 45% випадків смерті серед дітей у віці до п'яти років в 2015 р. до 52% в 2030 році. Більш того, 63 країнам необхідно прискорити темпи виконання завдання в рамках Цілей у галузі сталого розвитку (ЦСР) щодо скорочення рівня смертності новонароджених дітей до 12 випадків смерті на 1000 живонароджених до 2030 р. Цілі в галузі сталого розвитку (ЦСР), прийняті Організацією Об'єднаних Націй (ООН) у 2015 р., спрямовані на забезпечення здорового способу життя та сприяння благополуччю всіх дітей, а саме завдання 3.2 в складі Ц.3 полягає в тому, щоб до 2030 р. покласти край запобіжної смертності новонароджених і дітей у віці до п'яти років. До того ж, у глобальному порядку денному в галузі охорони здоров'я дітей з'являються нові пріоритети, такі як вроджені пороки розвитку, травми і неінфекційні захворювання (хронічні респіраторні хвороби, набуті хвороби серця, онкологічні захворювання дітей, діабет і ожиріння). За даними ВООЗ, кожна 33-тя дитина народжується з вродженими вадами розвитку, тобто щорічно народжується 3,2 млн дітей з інвалідністю, обумовленою вродженими вадами. Глобальний тягар хвороб, обумовлений неінфекційними захворюваннями, що вражають дітей у дитинстві і пізніше в житті, швидко зростає, незважаючи на те, що багатьом факторам ризику можна запобігати. Травми (дорожньо-транспортний

травматизм, утоплення, опіки і падіння) є однією з трьох основних причин смерті і стійкої інвалідності серед дітей у віці 5–15 років. За оцінками, у 2012 р. в результаті насильства і ненавмисних травм загинуло 740 тис. дітей у віці до 15 р., при чому 90% цих випадків смерті відбулося в результаті ненавмисних травм. Аналогічно зросло глобальне число дітей із зайвою вагою – імовірно з 32 млн у 2000 р. до 42 млн у 2013 р., в тому числі в країнах з широкою поширеністю недостатності харчування серед дітей. За оцінками, при збереженні цих тенденцій поширеність зайвої ваги серед дітей у віці до п'яти років у світі зростає до 2025 р. з 7% до 11% [1, 3–7].

Висновки

У ході дослідження визначено сучасні тенденції рівня малюкової смертності та смертності дітей у віці до п'яти років життя в Україні, країнах Європейського регіону та країнах пострадянського простору. За результатами порівняльного аналізу та існуючих прогнозних даних встановлено необхідність щодо укріплення систем охорони здоров'я у ряді європейських країн, у тому числі в Україні, з метою запровадження адекватних сучасних заходів, що мають сприяти максимальному попередженню дитячої смертності та зниженню рівня дитячої смертності в цих країнах. З урахуванням вищенаведеного необхідно забезпечити дітям загальне охоплення, вільний доступ до основних медико-санітарних послуг з відповідною їх якістю за допомогою використання наступних стратегій: належний догляд за новонародженими вдома і своєчасне лікування

ускладнень в медичних закладах; комплексне ведення хвороб дитячого віку всіх дітей у віці до п'яти років; розширення програми імунізації; годування дітей грудного (грудне годування) та раннього віку; кваліфікованої медичної допомоги під час вагітності та пологів, а також усунення нерівностей і соціальних детермінант поганого стану здоров'я.

Перспективи подальших досліджень

Потребують подальшого поглибленого всебічного дослідження системи охорони здоров'я та державна

політика відносно охорони здоров'я матері та дитини у країнах з низькими рівнями дитячої смертності з метою вивчення особливостей надання медичної допомоги дитячому контингенту в даних країнах, існуючої соціальної політики та стандартів, а також факторів, що впливають і сприяють формуванню позитивних змін у запобіганні дитячим втратам у цих країнах із подальшою розробкою ефективної політики для досягнення наступних позитивних зрушень у формуванні рівня дитячої смертності в Україні.

Література

1. *Разработка* показателей для целевых ориентиров политики Здоровье-2020. Первое совещание группы экспертов. Утрехт, Нидерланды, 18–19 июня 2012 г. Копенгаген, Европейское региональное бюро ВОЗ, 2012 [Electronic resource]. – Access mode : http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0016/172510/Developing-indicators-for-the-Health-2020-targets-Rus.pdf. – Title from screen. – По состоянию на 29 мая 2013 г.
2. *Adelaide Statement on Health in All Policies: moving towards a shared governance for health and well-being* // In: Health in All Policies International Meeting, Adelaide, 13–15 April 2010. – Geneva : World Health Organization, 2010.
3. *Completing the audit cycle for quality care in perinatal, newborn and child health* / A. M. Bergh, R. Pattinson, M. Belizán [et al.] for the Synergy Group. – Pretoria : MRC Research Unit for Maternal and Infant Health Care Strategies, University of Pretoria, 2012.
4. *Epidemiology and causes of preterm birth* / R. L. Goldenberg, J. F. Culhane, J. D. Iams, R. Romero // *Lancet*. – 2008. – Vol. 371. – P. 75–84. – doi: 10.1016/S0140-6736(08)60074-4.
5. *From evidence to action to deliver a healthy start for the next generation* / E. Mason, L. McDougall, J. E. Lawn [et al.] // *Lancet*. – 2014. – Vol. 384. – P. 455–467.
6. *National, regional, and worldwide estimates of stillbirth rates in 2015, with trends from 2000: a systematic analysis* / H. Blencowe, S. Cousens, F. B. Jassir [et al.] // *Lancet Glob. Health*. – 2016. – Vol. 4. – P. e98–e108.
7. *UNICEF. Child mortality estimates*. New York: United Nations Children's Fund; 2015 [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.childmortality.org/index.php?r=site/index>. – Title from screen. – Accessed 19 July 2016.
8. *World Health Organization* [Electronic resource]. – Access mode : http://gamapserv.who.int/gho/interactive_charts/MDG4/atlas.html?indicator=i1. – Title from screen.

Дата надходження рукопису до редакції: 05.07.2017 р.

Сравнительная характеристика и современные тенденции уровня детской смертности в Украине, государствах Европейского региона и странах постсоветского пространства

С.В. Дудник

ГУ «Украинский институт стратегических исследований
Министерства здравоохранения Украины»,
г. Киев, Украина

Цель – изучить, проанализировать, предоставить сравнительную характеристику и определить тенденции уровня младенческой смертности и смертности детей в возрасте до пяти лет жизни в Украине и странах Европейского региона, странах постсоветского пространства за период 2000–2016 гг.

Материалы и методы. Исследование проведено на основании базы данных Всемирной организации здравоохранения за период 2000–2016 гг. Используются следующие методы: аналитический, статистический, сравнительный анализ, системный подход.

Результаты и выводы. В ходе исследования определены современные тенденции уровня младенческой смертности и смертности детей в возрасте до пяти лет в Украине, странах Европейского региона и странах постсоветского пространства. По результатам сравнительного анализа и существующих прогнозных данных установлена необходимость укрепления систем здравоохранения в ряде европейских стран, в том числе в Украине, с целью предупреждения и снижения детской смертности.

Ключевые слова: уровень детской смертности, младенческая смертность, смертность детей в возрасте до пяти лет, тенденции детской смертности.

Comparative characteristics and modern tendencies of the level of infant mortality in Ukraine, the countries of the European region and the post-Soviet states

S.V. Dudnyk

PE “Ukrainian Institute of Strategic Researches
MHC of Ukraine”, Kyiv, Ukraine

Purpose – to examine, analyze, provide comparative characteristics and determine tendencies of the level of infant mortality and mortality of children under the age of five in Ukraine and the countries of the European Region, and the post-Soviet states for the period 2000–2016.

Materials and methods. The study was conducted on the basis of the database of the World Health Organization. The following methods were used: analytical, statistical, comparative analysis, a systematic approach.

Results and conclusions. During the study were identified current tendencies of the level of the level of infant mortality and mortality of children under the age of five in Ukraine, the countries of the European Region, and the post-Soviet states. Based on the results of the comparative analysis and existing forecast data, the need to strengthen health systems in a number of European countries, including Ukraine, has been established with a view to preventing and reducing of child mortality.

Key words: the level of child mortality, infant mortality, mortality of children under the age of five, tendencies in child mortality.

Відомості про автора

Дудник Світлана Валеріївна – к.мед.н., вчений секретар ДУ «Український інститут стратегічних досліджень Міністерства охорони здоров'я України»; пров. Волго-Донський, 3, м. Київ, 02099, Україна.